

Monumentnummer*: 523972

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 15 april 2002
Kadaster deel/nr 82889/160

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Vierhouten Nunspeet Gelderland

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Nunspeet	E			2329
Nunspeet	E			1752
Nunspeet	E			1741
Nunspeet	E			2327

Omschrijving**

Omschrijving

Diverse WATERWERKEN (4) gebouwd in het bos- en heidegebied ten zuiden en ten oosten van het landhuis Noorderheide' veelal in baksteen en/of beton, waarschijnlijk door en/of in opdracht van D.G. van Beuningen en bestaande uit een aantal BEKEN met BRUGGETJES, DUIKERS, VOORDES en WATERVALLEN, onderbroken door VIJVERS soms met AFSLUITERS gevoed door een tweetal POMPSTATIONS waarvan alleen het westelijke pompstation nog overeind staat. Op het laagste punt nabij Tonnetjesdelle is een DAM van klei gebouwd om het water vast te houden. Van het oostelijke pompstation zijn de resten rond 2004 verdwenen. Het water wordt nu vanuit een put opgepompt middels een door diesel aangedreven pomp. Van hieruit loopt een droog staande beekgeul (oude beek) via een aantal kleine vijvers en de grotere Forellenvijver met eiland naar een grote vijver: de Wildakker van waaruit de beek zich vervolgens voortzet naar de Tonnetjesdelle. Het westelijk pompstation bestaat uit een eenvoudig in baksteen opgetrokken gecementeerd gebouwtje onder een lessenaarsdak. Het deels ingegraven gebouwtje bezit in de zijgevels telkens twee meerruits ijzeren ramen. Aan de achterzijde bevinden zich een deur en een raam. In het pompstation bevindt zich een betonnen koker die leidt naar een ca. 30 meter onder het maaiveld gelegen elektrische, oorspronkelijk door een dieselmotor aangedreven pomp. Aan de westzijde van het pompstation bevinden zich drie vijvers met beddingen vervaardigd van baksteen en/of beton. Van daaruit loopt de bedding van de beek door tot aan de vijver Diependel nabij het landhuis. Vanaf de zuidelijke vijver nabij dit pompstation kan via het

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

openen van een metalen afsluiter water in de Nieuwe Beek lopen. De droge beekgeul loopt via een aantal watervallen en vijvers het dal in richting Tonnetjesdelle. Ten zuiden van dit pompstation bevindt zich een kuip van beton en/of baksteen gevoed door een beekje met een bedding in het hetzelfde materiaal. Deze losstaande vijver kon met een ijzeren handpomp gevuld worden. De beken worden overkluisd door eenvoudige bakstenen of natuurstenen bruggetjes of zijn voorzien van doorwaadbare plaatsen (VOORDES). Deze waren bedoeld om het mogelijk te maken om ongehinderd per fiets het terrein te kunnen verkennen.

Waardering

Diverse WATERWERKEN (4) behorende tot de historische buitenplaats 'Noorderheide' gebouwd in het bos- en heidegebied ten zuiden en ten oosten van het landhuis in baksteen en/of beton, waarschijnlijk door en/of in opdracht van D.G. van Beuningen en bestaande uit een aantal BEKEN, BRUGGETJES, VIJVERS, AFSLUITERS, DUIKERS,

VOORDES, WATERVALLEN en een POMPSTATION. Nabij Tonnetjesdelle een DAM om het water vast te houden.

- \tVan architectuurhistorische waarde als voorbeeld van folly's uitsluitend gebruikt als stoffering van het landschap. De diverse objecten bezitten door vorm en materiaalgebruik een zekere zeldzaamheidwaarde.
- \tVan stedenbouwkundige waarde vanwege de situering in het bos- en heideterrein van het landgoed Noorderheide. De waterwerken zijn van bijzondere betekenis voor het aanzien van het landgoed en nauw verbonden met inrichting van het landgoed door D.G. van Beuningen.
- \tVan cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van de aanleg en het beheer door D.G. van Beuningen van het landgoed Noorderheide.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Waterpartij

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument